

Sjukhusförvärvad pneumoni

Nya behandlingsrekommendationer från Läkemedelsverket

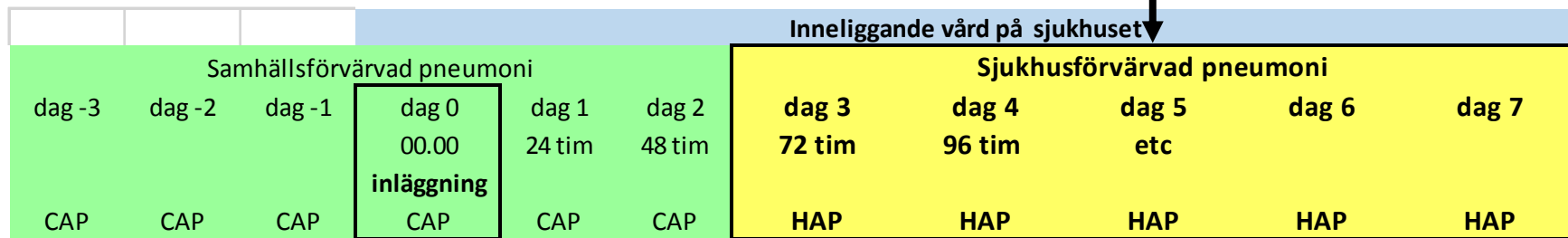
**Ett konsensusdokument från expertmöte anordnat av
Läkemedelsverket 5–6 maj 2015**

Agenda Stramadagen, Maj 2016

1. Definition
2. Etiologi
3. Epidemiologi
4. Klinisk diagnostik
5. Starta smart, sedan fokusera
6. Behandlingstrappa
7. MRSA, Legionella, allvarlig betalaktamallergi
8. Immunsupprimerade
9. Frågor

Definition av sjukhusförvärd pneumoni (Hospital acquired pneumonia, HAP) (Ventilator associated pneumonia, VAP)

HAP debuterar ≥ 48 timmar efter sjukhusinläggning.

Definition av sjukhusförvärvad pneumoni

(Hospital acquired pneumonia, HAP)
(Ventilatorassocierad pneumoni, VAP)

HAP debuterar ≥ 48 timmar efter sjukhusinläggning.

Subgrupp: VAP, ventilatorassocierad pneumoni = debut ≥ 48 timmar efter intubation/trakeostomi och start av invasiv ventilation.

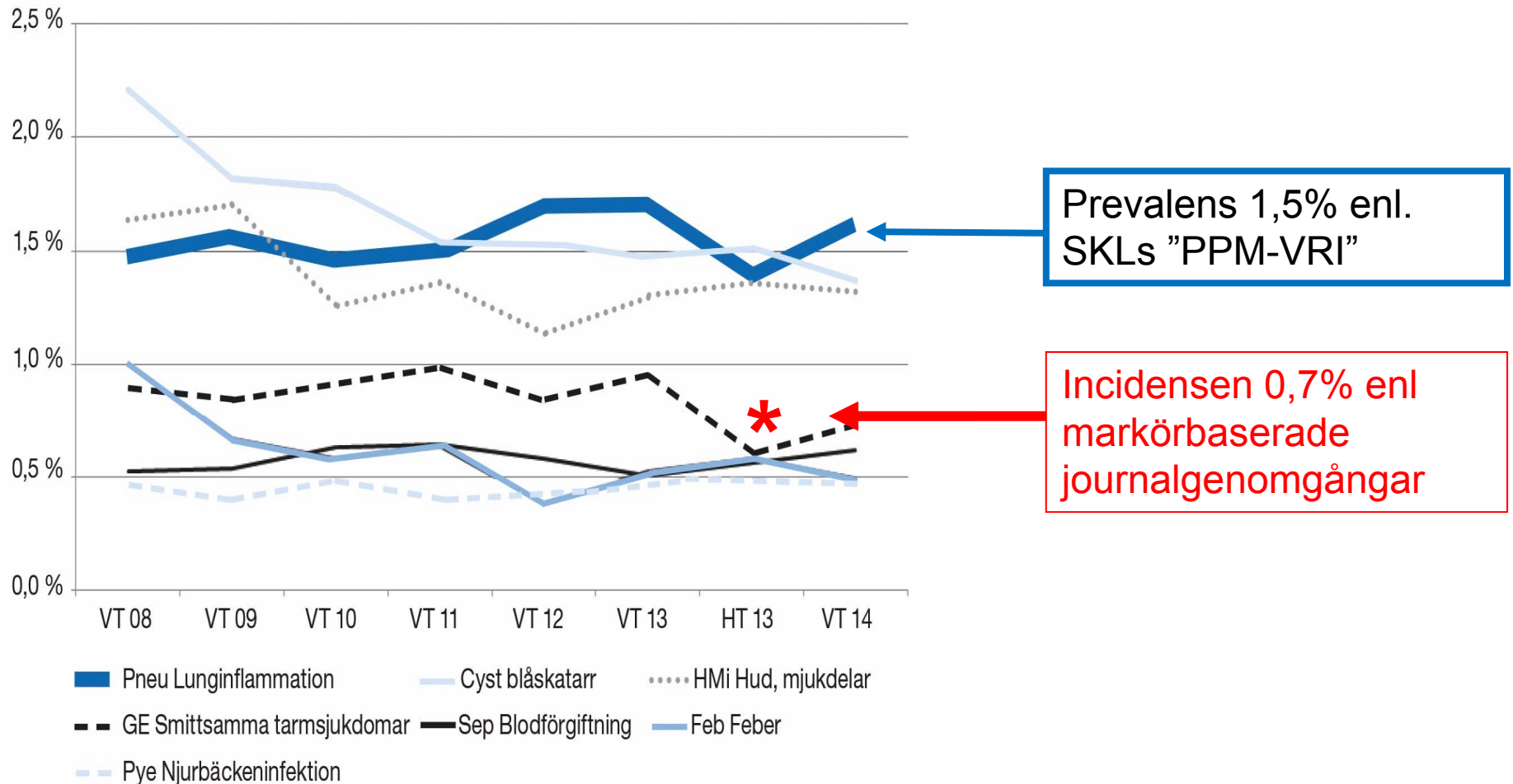
Samhällsförvärvad pneumoni						Inneliggande vård på sjukhuset				
dag -3	dag -2	dag -1	dag 0 00.00 inläggning	dag 1 24 tim	dag 2 48 tim	dag 3 72 tim	dag 4 96 tim	dag 5 etc	dag 6	dag 7
CAP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP	HAP	HAP	HAP	HAP	HAP

Etiologi

- **Gramnegativa bakterier:** Enterobacteriaceae, Haemophilus influenzae och Pseudomonas aeruginosa vanligast
- **Grampositiva kocker:** Staph. aureus vanligast; Streptococcus pneumoniae och betahemolytiska streptokocker förekommer
- **Ofta flera agens samtidigt**
- **Etiologin är beroende av**
  - tidigare antibiotikabehandling
  - vårdtid på sjukhus före insjuknandet
  - eventuell immunsuppression
  - sjukdomens svårighetsgrad = snabb kolonisering med gram-negativa bakterier hos patienter med svår sjukdom
  - bärarskapet av gramnegativer ökar snabbt under de första 4 dagarna på sjukhuset, för att sedan plana ut.

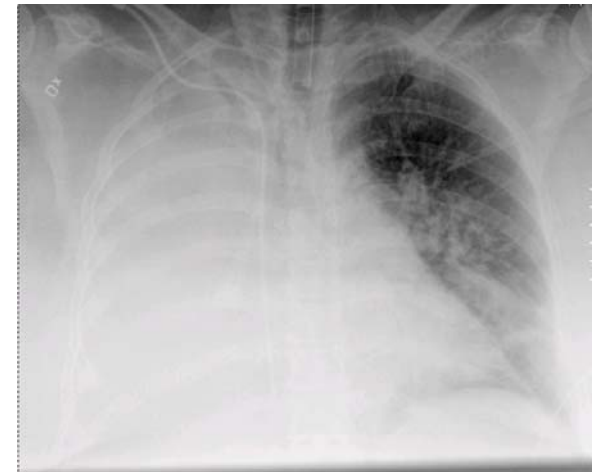
Epidemiologi

Sjukhusförvärvad pneumoni = vanlig vårdrelaterade infektion

Klinisk diagnostik

- **Lungröntgen är oftast förstahandsdiagnostik**
- **DT som tillägg om**
  - svårbehandlad pneumoni *och*
  - svårbedömd lungröntgenbild
- **DT bör vara förstahandsval hos immun-supprimerad patient!**

Rekommenderad provtagning vid suspekt HAP/VAP

Mikrobiologiskt test	HAP exkl. VAP	VAP	HAP hos immunosupprimerade
Bakterier			
Nedre luftvägsodling	X	X	X
Blododlingar	X	X	X
Urinantigen - pneumokocker	X	X	X
Urinantigen samt påvisande av Legionella i nedre luftvägar	(X)	(X)	X
PCR Mycoplasma/Chlamydochila	(X)	(X)	X
Mykobakterier	(X)	(X)	X
Nocardia			X
Virus			
PCR för luftvägsvirus	(X)	(X)	X
Kvantitativ PCR för CMV i BAL, ev. i blod			X
Svamp			
<i>Pneumocystis jirovecii</i>		(X)	X
Mögelsvampdiagnostik		(X)	X

Rekommenderad provtagning vid suspekt HAP/VAP

Mikrobiologiskt test	HAP exkl. VAP	VAP	HAP hos immunosupprimerade
Bakterier			
Nedre luftvägsodling	x	x	x
Blododlingar	x	x	x
Urinantigen - pneumokocker	x	x	x
Urinantigen samt påvisande av Legionella i nedre luftvägar	(x)	(x)	x
PCR Mycoplasma/Chlamydothila	(x)	(x)	x
Mykobakterier	(x)	(x)	x
Nocardia			x
Virus			
PCR för luftvägsvirus	(x)	(x)	x
Kvantitativ PCR för CMV i BAL, ev. i blod			x
Svamp			
<i>Pneumocystis jirovecii</i>		(x)	x
Mögelsvampdiagnostik		(x)	x

Starta smart – sedan fokusera!

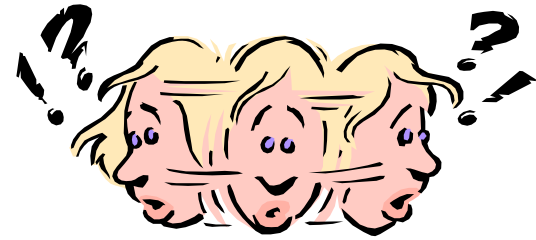
HAP och VAP kan vara livshotande: Den bästa strategin är initial bred antibiotikabehandling för att efter odlingsvar skifta till ett antibiotikum med smalare spektrum.

Till mindre svårt sjuka patienter med HAP bör en alltför bred antibiotikabehandling undvikas - starta smart kan ibland vara smalt.

Behandlingstrappa

- Insjuknande **tredje eller fjärde** dagen på sjukhus, icke immunsupprimerad, inte respiratorbehandling, inga riskfaktorer för infektion med resistent bakterier rekommenderas i första hand cefotaxim.
- Insjuknande efter **mer än 4 dagar på sjukhus eller riskfaktorer för resistens**: piperacillin-tazobactam. Vid misstanke om ESBL (ej ESBL_{CARBA}) rekommenderas imipenem /meropenem
- Insjuknande efter **mer än 4 dagar på sjukhus och intensivvård el kritiskt sjuk patient på vårdavdelning**: piperacillin-tazobactam eller imipenem eller meropenem med tillägg av ciprofloxacin. En aminoglykosid är ett alternativ till ciprofloxacin, särskilt vid septisk chock eller vid utbredd kinolonresistens

Behandlingstrappa

!!!OBS!!!

efter odlings svar skifta om
möjligt till ett antibiotikum med
smalare antibakteriellt spektrum

Misstanke om MRSA

Tillägg av:

Linezolid

eller

Vankomycin

Misstanke om Legionella annat atypiskt agens

Tillägg av*

Moxifloxacin

eller

Levofloxacin

alternativt

Makrolid, t.ex. erytromycin

*om inte patienten behandlas med ciprofloxacin

Vid allvarlig allergi mot betalaktam-antibiotika

Klindamycin + ciprofloxacin

Behandling av sjukhusförvärvad pneumoni hos allvarligt immunsupprimerade patienter

- Behandling ska initieras direkt.
- Etiologin oftast bakteriell, med ökad risk för antibiotikaresistenta bakterier.
- Empirisk behandling: piperacillin/tazobactam eller karbapenemer
- Anpassa till patientens tidigare antibiotikabehandlingar (inklusive eventuellt given profylax), tidigare odlingar, lokalt resistensläge
- Komplettera behandlingen vid misstanke om: aspergillus, pneumocystis, CMV, tuberkulos, MRSA, Legionella,

Starta smart – sedan fokusera!

HAP och VAP kan vara livshotande: Den bästa strategin är initial bred antibiotikabehandling för att efter odlingsvar skifta till ett antibiotikum med smalare spektrum.

Till mindre svårt sjuka patienter med HAP bör en alltför bred antibiotikabehandling undvikas - starta smart kan ibland vara smalt.

Tack

Författare till Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation om sjukhusförvärvad pneumoni

Håkan Hanberger Linköping; Kerstin Claesson Läkemedelsverket, Uppsala; Margareta Eriksson, Stockholm; Christian Giske, Stockholm; Jonas Hedlund, Stockholm; Mats Kalin, Stockholm; Karlis Pauksens, Uppsala; Kristoffer Strålin, Stockholm; Anders Lignell, Läkemedelsverket, Uppsala och Christina Agvald-Öhman, Stockholm.